

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

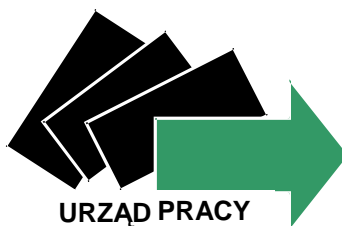
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt "Rynek Pracy pod Lupą" współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Kraj. Pośrednictwo Pracy

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE SĘPOLEŃSKIM ZA 2011 ROK część diagnostyczna

SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE – 2012

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. ANALIZA BEZROBOTNYCH W POWIECIE SĘPOLEŃSKIM WEDŁUG ZAWODÓW ORAZ SEKCJI PKD.	5
2.1 Struktura bezrobotnych według zawodów w powiecie sępoleńskim – stan na koniec 2011r.	5
2.2 Struktura napływu bezrobotnych według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011r.....	7
2.3 Ranking grup zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie sępoleńskim w 2011r.....	9
2.4 Struktura napływu bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w powiecie sępoleńskim w 2011 r.	10
3. ANALIZA WOLNYCH MIEJSC PRACY I MIEJSC AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ W POWIECIE SĘPOLEŃSKIM WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).	12
3.1 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011r.....	12
3.2 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej oraz struktura wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według rodzaju działalności w powiecie sępoleńskim w 2011 r.....	13
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE SĘPOLEŃSKIM WEDŁUG ZAWODÓW.	15
4.1 Zawody deficytowe w powiecie sępoleńskim w 2011r.....	15
4.2 Zawody nadwyżkowe w powiecie sępoleńskim w 2011r.....	17
4.3 Zawody zrównoważone w powiecie sępoleńskim w 2011r.....	19
5. ANEKS TABELARYCZNY	20

1. WSTĘP

Opracowywanie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu – zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. nr 69, poz. 415 z późn. zm.). Niniejszą analizę przeprowadzono w oparciu o dane statystyczne o bezrobociu i ofertach pracy w I półroczu roku 2011, posługując się nazwami grup zawodów i specjalności zgodnymi z klasyfikacją zawodów i specjalności.

Proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy pod nazwą: „monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dotyczy kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju zawodowym i terytorialnym¹.

Zgodnie z założeniami Ministerstwa Gospodarki i Pracy monitoring wpisuje się w system badań i analiz w ujęciu terytorialnym (w układzie trójszczeblowym obejmującym powiat, województwo i kraj), co z kolei pozwoli na formułowanie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz, niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego². Niniejszy Monitoring jest ujęciem cząstkowym (danych docierających do urzędu pracy) opisywanych zjawisk zachodzących na rynku pracy w drugim półroczu 2010r. Natomiast część prognostyczna opracowana będzie (wstępny termin) na przełomie lipca/sierpnia 2011 r.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych adresowany jest do 1) Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, 2) instytucji rządowych zajmujących się szeroko rozumianym rynkiem pracy, w tym prognozowaniem popytu na pracę, 3) władz oświatowych wszystkich szczebli (MEiN, kuratoria oświaty), 4) dyrekcji szkół ponadgimnazjalnych oraz placówek naukowo badawczych, 5) instytucji szkoleniowych, 6) innych zainteresowanych organów rządowych, samorządowych oraz organizacji społeczno politycznych³.

Raport roczny *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie sępoleńskim za 2011r. – część diagnostyczna* obejmuje: 1) analizę bezrobocia w powiecie sępoleńskim według zawodów oraz sekcji PKD, która obejmuje; strukturę bezrobotnych według zawodów; strukturę napływu bezrobotnych według zawodów; ranking grup zawodów generujących długotrwałe bezrobocie; strukturę napływu bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, 2) analizę ofert pracy w powiecie sępoleńskim według zawodów, która obejmuje: oferty pracy według zawodów; oferty pracy oraz strukturę ofert pracy według rodzaju działalności, 3) analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie sępoleńskim według zawodów, która obejmuje: zawody deficytowe; zawody nadwyżkowe; zawody zrównoważone.

W powiecie sępoleńskim na 31.12.2011r. zanotowano 3603 zarejestrowanych bezrobotnych, a stopa bezrobocia wyniosła w powiecie 25,8% i była wyższa od średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego (16,9%) oraz

¹ Zob. *Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych*, Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej Warszawa 2003, s.6.

² Zob., tamże, s. 6.

³ Zob., tamże, s. 8.

wyższa niż przeciętnie w powiatach ziemskich (21%). Na uwagę zasługuje również fakt, iż tylko 4 powiaty tj: Bydgoszcz Grodzki (7,9%), Toruń Grodzki (8%), Bydgoszcz Ziemski (12,9%) i Brodnica (14,8%) odnotowały stopę bezrobocia poniżej średniej wojewódzkiej. Z ogółu zarejestrowanych bezrobotnych 60% (2168) z nich zamieszkuje na wsi i jest to wskaźnik zdecydowanie wyższy niż średnia dla województwa, która wynosi 45%. W powiecie zaznacza się dość duża przewaga kobiet wśród osób bezrobotnych. Odsetek kobiet wśród osób bez pracy wynosi 56 % i jest taki sam w stosunku do przeciętnej w województwie kujawsko-pomorskim.

Dużą część spośród liczby bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne (1862 osoby), a ich odsetek w powiecie wynosi 52%. W tej grupie w gorszej sytuacji są bezrobotne kobiety, gdyż bezrobocie długookresowe dotyka aż 64% z nich. Wśród osób bezrobotnych w powiecie dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, którzy stanowią 37% wszystkich bezrobotnych i ich odsetek jest wyraźnie wyższy, niż przeciętnie w województwie kujawsko-pomorskim (30,8%). Dużą grupę stanowią również bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej gimnazjalnego (27%), choć udział ich jest niższy, niż przeciętnie w województwie (32,1%). Najniższy natomiast jest udział bezrobotnych z wykształceniem wyższym, stanowią oni 5% ogółu (średnia wojewódzka jest tutaj zdecydowanie wyższa i wynosi 7,6%). Pod względem wieku, podobnie jak w województwie wśród bezrobotnych dominują ludzie młodzi. Najliczniejsze grupy stanowią osoby w wieku 25-34 i 18-24 lata. Stanowią one w powiecie sępoleńskim odpowiednio: 26,5% i 26% ogółu, natomiast w województwie odsetek ten wynosi 29,1% (w przedziale wiekowym 25-34 lata) oraz 21,8% (w przedziale 18-24).⁴

---

⁴ Raport T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie sępoleńskim. Stan w końcu 2011 r. i Raport T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w województwie KUJAWSKO-POMORSKIE. Stan na 31.12. 2011 r. oraz Statystyki strukturalne Grudzień 2011 MPiPS – Tablica 44. Wybrane kategorie bezrobotnych według województw, Tablica 59. Bezrobotni według grup wieku i poziomu wykształcenia w układzie wojewódzkim stan na 31.12.2011r.

2. ANALIZA BEZROBOTNYCH W POWIECIE SĘPOLEŃSKIM WEDŁUG ZAWODÓW ORAZ SEKCJI PKD.

2.1 Struktura bezrobotnych według zawodów w powiecie sępoleńskim – stan na koniec 2011r.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Sępólnie Krajeńskim na koniec 2011 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych według zawodów⁵ (ogółem 3.603) 2.762 osoby posiadały zawód co stanowi 76,7% ogółu bezrobotnych, w tym kobiet legitymujących się danym zawodem było 1.489 tj. 41,8% wszystkich bezrobotnych (spadek o 12%). Do najliczniejszych populacji posiadających określony zawód, zgodnie z niżej przedstawioną tabelą zalicza się m.in.:

Tabela 1. Największe grupy bezrobotnych według zawodów w powiecie sępoleńskim. Stan na koniec 2011 r.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym					
		kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy		
			razem	kobiety	razem	kobiety	
Bez zawodu	841	510	96	54	110	64	
Sprzedawca	369	351	39	37	134	131	
Technik ekonomista	187	151	20	15	58	53	
Ślusarz	100	7	2	0	28	3	
Robotnik gospodarczy	88	52	0	0	42	30	
Stolarz	74	0	4	0	11	0	
Murarz	71	0	1	0	14	0	
Kucharz	57	51	2	1	21	19	
Krawiec	54	54	0	0	20	20	
Kucharz małej gastronomii	53	37	13	8	8	5	
Technik rolnik	51	28	2	0	8	5	
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	50	35	9	8	3	3	
Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	50	0	5	0	6	0	
Stolarz meblowy	45	1	0	0	8	0	
Piekarz	43	9	1	0	4	2	
Mechanik samochodów Osobowych	40	0	0	0	13	0	
Technik informatyk	38	17	1	0	4	3	
Cukiernik	38	26	1	1	12	8	
Technik hotelarstwa	37	31	12	10	6	5	
Technik mechanik	35	1	6	0	8	1	
Ogółem wszystkie zawody	3603	2016	291	183	894	584	

Źródło: Raport T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie sępoleńskim. Stan w końcu 2011 r.

⁵ Struktura Klasyfikacji zawodów i specjalności obejmuje: 10 grup wielkich, 43 grup dużych (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grup średnich (jako wewnętrzny podział grup dużych) i 444 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 2.360 zawodów i specjalności – Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. nr 82 z dnia 17 maja 2010r, poz.537).

Dane zawarte w tabeli 1 przedstawiają strukturę zawodową bezrobotnych w powiecie sępoleńskim według stanu na koniec 2011r. Na uwagę zasługuje fakt, iż najwięcej osób bezrobotnych w danej grupie było bez zawodu (specjalności), w której odnotowano 842 tj. 23,3% ogółu bezrobotnych (wzrost o 2,9 pkt. procentowego w stosunku do roku 2010) w tym kobiet 510 tj. 14,2% wszystkich bezrobotnych (wzrost o 2 pkt. procentowe). Sporą część osób bez zawodu stanowią absolwenci – 96 osób czyli 2,7% wszystkich bezrobotnych (wzrost o 1,3 pkt. procentowego). Najliczniejszą grupę zawodową spośród wszystkich bezrobotnych powiatu sępoleńskiego, podobnie jak w poprzednim roku stanowiły osoby posiadające zawód Sprzedawca, których było 369 tj. 10,2% ogółu bezrobotnych (wzrost o 0,5 pkt. procentowego). W tej grupie kobiety stanowiły 9,7% ogółu bezrobotnych (wzrost o 0,5 pkt. procentowego), a 95,1% wszystkich sprzedawców (wzrost o 0,5 pkt. procentowego). Natomiast sprzedawców bezrobotnych powyżej 12 m-cy było 134 czyli 3,7% ogółu bezrobotnych (wzrost o 0,7 pkt. procentowego). Najmniej liczną grupę spośród przedstawionych w zestawieniu stanowili bezrobotni posiadający zawód Technik mechanik, których było 35 tj. 1% ogółu bezrobotnych. W tej grupie osób bezrobotnych powyżej 12 m-cy było 8 czyli 22,9%.

Do najmniej licznych zawodów w powiecie sępoleńskim, gdzie udział procentowy w ogólnej liczbie populacji bezrobotnych nie przekraczał 1% zalicza się:

- Mechanik pojazdów samochodowych 0,92% - po 33 osoby
- Tokarz w metalu i Malarz budowlany 0,89% - po 32 osoby.
- Rolnik 0,83% - 30 osób.
- Kelner 0,69% - 25 osób.
- Fryzjer 0,67% - 24 osoby.
- Elektromonter (elektryk) zakładowy 0,64% - 23 osoby.
- Szwaczka, Sprzątaczką biurowa, Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle 0,58% - po 21 osób.
- Tapicer, 0,56% - 20 osób

Quasi grupę tworzą zawody, w których brak jest osób bezrobotnych. Na 463 zawody reprezentowane w ewidencji osób bezrobotnych w Urzędzie Pracy w Sępólnie Krajeńskim na koniec 2011r., w 63 zawodach nie było zarejestrowanych bezrobotnych. Przykładowo są to zawody:

- Główny technolog.
- Geolog.
- Logistyk.
- Pielęgniarka.
- Nauczyciel techniki.
- Nauczyciel muzyki.
- Asystent prawny.
- Wychowawca małego dziecka.
- Filozof.
- Laborant biochemiczny.
- Bibliotekarz.
- Lakiernik wyrobów drzewnych.
- Operator koparki.
- Operator sprzętu ciężkiego.⁶

---

⁶ Raport T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie sępoleńskim. Stan w końcu 2011r.

2.2 Struktura napływu bezrobotnych według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Biorąc pod uwagę napływ bezrobotnych wskazać należy, że w 2011r. w powiecie sępoleńskim zarejestrowało się 4.815 osób, które straciły pracę, a dokładnie tyle odnotowano rejestracji w tut. Urzędzie Pracy. Z tego 2227 osób to kobiety – co stanowi 46,3% ogółu zarejestrowanych, natomiast 13,1% ogółu zarejestrowanych stanowili absolwenci szkół (629 osób).

Na uwagę zasługuje fakt, iż rejestracji osób nie posiadających zawodu⁷ (specjalności) było najwięcej, w stosunku do innych zawodów tj. 1200 czyli 24,9% ogółu osób rejestrujących się, w tym kobiet było 613 czyli 12,7% ogółu rejestrujących się. Należy również zauważyć, że absolwentów rejestrujących się w tut. Urzędzie Pracy nie posiadających zawodu było aż 228 co stanowi 19% ogółu rejestrujących się w tej grupie zawodowej. Zjawisko to oznacza, że absolwenci rejestrują się jako osoby bezrobotne mimo, że nie posiadają zawodu.

Najliczniejsze zawody, w których napływ do bezrobocia był największy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym		
			kobiety	absolwenci	
				razem	kobiety
000000	Bez zawodu	1200	613	228	131
522301	Sprzedawca	372	344	55	52
331403	Technik ekonomista	218	156	28	22
752205	Stolarz	159	2	11	0
722204	Ślusarz	138	9	6	0
515303	Robotnik gospodarczy	106	42	1	0
711202	Murarz	90	0	6	0
834103	Mechanik- operator pojazdów i maszyn rolniczych	86	0	10	0
314207	Technik rolnik	83	40	5	0
752208	Stolarz meblowy	79	2	0	0
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	70	41	12	9
751204	Piekarz	70	9	4	0
753105	Krawiec	64	64	0	0
512001	Kucharz	63	55	3	2
351203	Technik informatyk	62	19	8	0
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	57	0	12	0
723105	Mechanik samochodów osobowych	55	0	0	0
311504	Technik mechanik	52	0	21	0
512002	Kucharz małej gastronomii	52	32	25	15

⁷**Bezrobotny bez zawodu** – bezrobotnym bez kwalifikacji zawodowych – oznacza to bezrobotnego nieposiadającego kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu (art. 2 ust. 1 pkt 6 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

722314	Tokarz w metalu	50	0	0	0
751201	Cukiernik	48	25	2	2
422402	Technik hotelarstwa	43	35	19	17
713102	Malarz budowlany	40	9	0	0
Ogółem napływ we wszystkich zawodach		4815	2227	629	360

Źródło: Raport T-II/P-2 Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Na koniec 2011 roku odnotowano także 30 zawodów w napływie do bezrobocia reprezentowanych wyłącznie przez absolwentów:

- Geolog.
- Inżynier zootechniki.
- Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne.
- Nauczyciel języka niemieckiego.
- Instruktor amatorskiego ruchu turystycznego.
- Nauczyciel – specjalista terapii pedagogicznej.
- Specjalista bankowości.
- Pozostali specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi.
- Specjalista resocjalizacji.
- Technik mechanik okrętowy.
- Animator kultury.
- Pracownik solarium.
- Opiekun medyczny.
- Policjant służby wspomagającej.⁸

Jak widać są to prawie wyłącznie zawody z 2 i 3 grupy wielkiej, a więc z wykształceniem wyższym i średnim.

---

⁸ Raport T-II/P-2 Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011r

2.3 Ranking grup zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Największe wskaźniki długotrwałego bezrobocia w powiecie sępoleńskim w 2011r. odnotowano w następujących grupach zawodowych (uszeregowane od najwyższego do najniższego wskaźnika $W_{d,II}^k$):

Tabela 3. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,II}^k$)
14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	1,0000
11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	1,0000
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,6667
54	Pracownicy usług ochrony	0,6667
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,6364
62	Leśnicy i rybacy	0,5455
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,5161
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,5000
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,5000
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewni	0,3810
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,3788
61	Rolnicy produkcji towarowej	0,3718
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,3636
51	Pracownicy usług osobistych	0,3609
52	Sprzedawcy i pokrewni	0,3584

Źródło: Raport T-II/P-7 Ranking zawodów generujących długotrwałego bezrobocia w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Jak wynika z tego zestawienia największy udział długotrwałe bezrobotnych jest w grupie zawodów o kodzie **14** i **11** gdzie na 1 bezrobotnego 1 jest długotrwałe bezrobotny, ale te grupy nie są reprezentatywne, pokazują natomiast sposób patrzenia na tą kategorię; analogicznie - kod **44** 6/4, kod **54** 3/2, kod **61** 86/35, kod **73** 11/7, kod **62** 11/6, kod **91** 31/16, kod **53** 8/4, kod **94** 10/5, kod **34** 21/8, kod **93** 66/25, kod **61** 78/29, kod **43** 33/12, kod **51** 266/96, kod **52** 399/143.

W ewidencji PUP w Sępólnie Krajeńskim bezrobotni reprezentowali 404 zawody z czego 70 z nich to zawody tzw. „długotrwałe bezrobotne” tzn. wszyscy bezrobotni zarejestrowani w tych zawodach posiadają status długotrwałe bezrobotny. W 2011r. tę grupę reprezentowały m.in.:

- Prezes.
- Matematyk.

- Architekt wnętrz.
- Położna.
- Nauczyciel przysposobienia obronnego.
- Inspektor nadzoru bankowego.
- Psycholog.
- Filolog- filologia polska.
- Laborant chemiczny.
- Inspektor ochrony środowiska.
- Opiekunka dziecięca.
- Instruktor rekreacji ruchowej.
- Monter/składacz okien.⁹

2.4 Struktura napływu bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w powiecie sępoleńskim w 2011 r.

Analizując zjawisko bezrobocia uwagę należy zwrócić na liczbę osób rejestrujących się w urzędzie pracy ze względu na rodzaj działalności¹⁰ ostatniego miejsca pracy. Te dane ukazują grupy zawodowe dotknięte największym spadkiem zatrudnienia w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Poniższa tabela ilustruje sekcje PKD, w których napływ bezrobotnych był największy:

Tabela 4. Bezrobotni oraz struktura bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Sekcja PKD	Bezrobotni	
	zarejestrowani w 2011r.	udział w %
Przetwórstwo przemysłowe	954	24
Działalność nie zidentyfikowana	676	17
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	665	16,7
Budownictwo	383	9,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	275	6,9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	272	6,9
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	144	3,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	93	2,3
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	93	2,3
Razem zarejestrowani	3976	100

Źródło: Raport T-II/P-9 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w powiecie sępoleńskim w 2011r. i Raport T-II/P-9a Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie sępoleńskim w 2011 r.

⁹ Raport T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie sępoleńskim. Stan w końcu 2011r.

¹⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 r. nr 251, poz. 1885 z późn. zm.).

Jak wynika z powyższego zestawienia w 2011 roku zarejestrowało się w Urzędzie Pracy 3976 osób. Największy napływ osób bezrobotnych tracących zatrudnienie, ze względu na rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy odnotowano w *przetwórstwie przemysłowym* –24% ogółu napływu do bezrobocia (954 osoby). Najmniejszy zaś napływ bezrobotnych w omawianej kategorii dotyczył takich sekcji PKD jak:

- Górnictwo i wydobywanie – 2 osoby.
- Gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby - 8 osób.
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych - 15 osób.
- Informacja i komunikacja – 16 osób.

Jedyną sekcją PKD w której nie odnotowano napływu osób bezrobotnych była sekcja Organizacje i zespoły eksterytorialne.¹¹

---

¹¹ Raport TII/P-9 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w powiecie sępoleńskim w 2011r. i Raport TII/P-9a Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie sępoleńskim w 2011r.

3. ANALIZA WOLNYCH MIEJSC PRACY I MIEJSC AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ W POWIECIE SĘPOLEŃSKIM WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).

3.1 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Przyglądając się rankingom oraz strukturze wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej należy pamiętać, że dla pośrednictwa pracy jest to kluczowa informacja, również bardzo cenna dla szukających pracy. Dlatego ważne jest, aby prawidłowo określić (nazwać) wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. W tym miejscu „styka się” oferujący pracę oraz pośrednicy pracy, i to głównie od nich zależy prawidłowe sformułowanie i nazwanie wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Bardzo pomocnym narzędziem w tym względzie są przepisy dotyczące klasyfikacji zawodów.

W 2011 roku Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Kraj. otrzymał do realizacji łącznie 1439 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, z których 15 pozostało do realizacji w końcu opisywanego okresu. Wśród zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy do największych ilościowo grup zawodów zalicza się m.in.:

Tabela 5. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011 r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2011r.
515303	Robotnik gospodarczy	339
522301	Sprzedawca	144
932990	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	90
931203	Meliorant	62
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	51
921101	Pomocniczy robotnik polowy	43
753303	Szwaczka	40
411004	Technik prac biurowych	29
752290	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	28
833101	Kierowca samochodu ciężarowego	28
711202	Murarz	23
Ogółem wszystkie oferty pracy		1439

Źródło: Raport T-II/P-3 Oferty pracy według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Analizując oferty pracy według zawodów należy zwrócić uwagę na dużą przewagę ofert w zawodzie Robotnik gospodarczy nad pozostałymi ofertami pracy. Oferty dla robotnika gospodarczego stanowiły 23,3% wszystkich ofert zgłoszonych w tut. Urzędzie Pracy. Niewątpliwie na taką sytuację wpływ miały subsydiowane formy aktywizacji bezrobotnych, w tym roboty publiczne organizowane przez tut. Urząd Pracy. Wolne miejsca pracy w zawodzie Sprzedawca stanowiły drugą pod

względem liczebności grupę ofert – 10% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Można wysunąć tezę, że osoby pracujące w tym zawodzie nie wiążą się z nim na stałe, następuje pewna stała wymiana kadr. Wiąże się to mnogością podmiotów gospodarczych kończących swoją działalność, a na ich miejsce powstających nowych punktów.

Do najmniej licznie zgłaszanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w ciągu I półrocza 2011 r. należały m.in. zawody: (po jednej ofercie pracy, których było 98):

- Kierownik działu sprzedaży.
- Chemik.
- Fizjoterapeuta.
- Nauczyciel języka niemieckiego.
- Archiwista.
- Ekonomista.
- Technik inżynierii środowiska i melioracji.
- Technik mechanik.
- Asystent dyrektora.
- Fotograf.
- Listonosz.
- Kosmetyczka.
- Kasjer handlowy.
- Ogrodnik.
- Rolnik upraw mieszanych.
- Tynkarz.
- Kominiarz.
- Operator obrabiarek skrawających.
- Elektromechanik.
- Monter sieci telekomunikacyjnych.
- Pomocniczy robotnik leśny.
- Ładowacz nieczystości stałych.¹²

3.2 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej oraz struktura wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według rodzaju działalności w powiecie sępoleńskim w 2011 r.

Inne spojrzenie na wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej daje struktura zgłaszanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według rodzaju działalności gospodarczej (PKD). Wynika z niej, że największe skupienie wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej występowało w sekcjach:

---

¹² Raport T-II/P-3 Oferty pracy według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011r.

- *Przetwórstwo przemysłowe* 304 wolne miejsca i miejsca aktywizacji zawodowej tj. 21,1% wszystkich zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.
- *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* 266 wolnych miejsc pracy tj. 18,5% .
- *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* 233 wolne miejsc pracy tj: 16,2%.
- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* 187 wolnych miejsc pracy tj. 13% .¹³

Tabela 6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej oraz struktura wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według rodzaju działalności gospodarczej w powiecie sępoleńskim w 2011 r.

Sekcja PKD	Oferty pracy	
	zgłoszone w 2011 r.	udział w %
Przetwórstwo przemysłowe	304	21,1
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	266	18,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	233	16,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	187	13
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	130	9
Budownictwo	97	6,7
Edukacja	70	4,9
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	27	1,9
Transport i gospodarka magazynowa	23	1,6
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	23	1,6

Źródło: Raport T-II/P-9 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w powiecie sępoleńskim w 2011r. i Raport TII/P-9a Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie sępoleńskim w 2011r.

¹³Raport T-II/P-9a Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie sępoleńskim w 2011 r.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE SĘPOLEŃSKIM WEDŁUG ZAWODÓW.

Monitorowanie bezrobocia pod kątem zawodów deficytowych i nadwyżkowych staje się konieczne, gdyż zjawisko to jest bardzo płynne tzn. w ciągu roku do urzędu pracy wpływa pewna liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (nie do przewidzenia w stu procentach), z różną intensywnością i w różnych okresach w ciągu roku. Jest to związane ze zjawiskiem sezonowości oraz wieloma innymi czynnikami występującymi w gospodarce, na które przedsiębiorcy reagują jak swoistego rodzaju barometr. Z drugiej strony bardzo podobnie zachowują się bezrobotni tzn. w ciągu roku występują spadki i wzrosty liczby zarejestrowanych, i te dynamiki występują z różną intensywnością. A zatem aby sprawnie i prawidłowo opisać to zjawisko konieczne staje się monitorowanie bezrobocia pod kontem deficytu lub nadwyżki w zawodach.

Zjawisko deficytu lub nadwyżki w poszczególnych zawodach odnosi się do średniej miesięcznej liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w danym zawodzie oraz do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w. ($W_{n,II}^k$)¹⁴. Aby prawidłowo zrozumieć opisywaną kategorię należy wyjaśnić pojęcia zawodu deficytowego i nadwyżkowego:

- przez zawód **deficytowy** – należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie,
- przez zawód **nadwyżkowy** – należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie¹⁵.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku $W_{n,II}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe, $0,9 \leq W_{n,II}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy) i $W_{n,II}^k > 1,1$ to zawody deficytowe¹⁶.

4.1 Zawody deficytowe w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Największe deficyty zawodów (z pominięciem deficytów maksymalnych) zaobserwowano w następujących grupach zawodowych:

¹⁴ *Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych*, Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej Warszawa 2003, s.10,11.

¹⁵ Tamże, op. cit., s. 6.

¹⁶ Tamże, op. cit., s. 11.

Tabela 7. Zawody deficytowe z uwzględnieniem liczby bezrobotnych i zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w powiecie sępoleńskim w 2011 r.

Kod zawodu	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów ($W_{n,II}^k$)	Średnia miesięczna liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w 2011 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2011 r.
921101	Pomocniczy robotnik polowy	10,75	3,5833	0,3333
931203	Meliorant	6,2	5,1667	0,8333
931205	Robotnik drogowy	6,0	0,5000	0,0833
711601	Brukarz	6,0	0,500	0,0833
522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	5,0	0,4167	0,0833
962906	Woźny	5,0	0,4167	0,0833
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	4,0	0,3333	0,0833
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	3,5	2,3333	0,6667
515303	Robotnik gospodarczy	3,1981	28,2500	8,8333
422603	Rejestratorka medyczna	3,0	0,2500	0,0833
821902	Monter mebli	3,0	0,2500	0,0833
513202	Barman	2,0	0,5000	0,2500
812105	Operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej	2,0	0,1667	0,0833
411004	Technik prac biurowych	1,9333	2,4167	1,2500
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	1,7778	1,3333	0,7500
524502	Sprzedawca w stacji paliw	1,75	0,5833	0,3333
232005	Nauczyciel przedmiotów zawodowych rolniczych i leśnych	1,6667	0,4167	0,2500
235501	Instruktor amatorskiego ruchu turystycznego	1,6667	0,4167	0,2500
711501	Cieśla	1,6667	0,4167	0,2500
752290	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	1,6471	2,3333	1,4167
412001	Sekretarka	1,5	0,2500	0,1667
931301	Robotnik budowlany	1,4211	2,2500	1,5833
723308	Mechanik maszyn rolniczych	1,3333	0,3333	0,2500
711402	Betoniarz-zbrojarz	1,25	0,4167	0,3333
243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	1,2	0,5000	0,4167
432103	Magazynier	1,1538	1,2500	1,0833
753303	Szwaczka	1,1111	3,3333	3,0000

Źródło: Raport T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie sępoleńskim w 2011r.,

Dane zawarte w tabeli 7 przedstawiają deficytowe grupy zawodów w Urzędzie Pracy w Sępólnie Kraj., gdzie najwyższe wartości wskaźnika intensywności deficytu zaobserwowano w zawodach:

- Pomocniczy robotnik polowy – 10,75 (średnio miesięcznie na 3,5833 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej przypadało 0,3333 bezrobotnych w tej grupie zawodów czyli pokrycie zapotrzebowania na pracę wyniosło 9,3%),
- Meliorant – 6,2 (analogicznie 5,1667/0,8333, pokrycie zapotrzebowania 16,1%), Robotnik drogowy, brukarz – 6,0 (analogicznie 0,5000/0,0833, pokrycie zapotrzebowania 16,6%),

- Woźny, sprzedawca w branży przemysłowej – 5,0 (analogicznie 0,4167/0,0833, pokrycie zapotrzebowania 19,9%), sprzedawca w branży mięsnej – 4,0 (analogicznie 0,3333/0,0833, pokrycie zapotrzebowania 25%).

Wystąpiła też grupa 72 zawodów gdzie wartość wskaźnika deficytu zawodów osiągnęła poziom maksymalny tzn. wystąpiły oferty pracy w danym zawodzie lecz nie było na nie kandydatów posiadających taki zawód. Znalazły się tu m.in.:

- Pozostali nauczyciele szkół podstawowych – 17 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.
- Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani - 9 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.
- Kontroler jakości wyrobów mechanicznych, Portier, Lakiernik wyrobów drzewnych, Operator koparki, - po 5 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.
- Laborant chemiczny, Referent (asystent) bankowości, Pracownik wylęgarni drobiu, - po 3 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.
- Logistyk, Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia do obróbki metali, Nauczyciel fizyki i astronomii, Wychowawca małego dziecka, Dziennikarz, Przedstawiciel handlowy, Spedytor, Bibliotekarz, Akwizytor, Pozostali opiekunowie dziecięcy, Pracownik ochrony fizycznej bez licencji, Hodowca drobiu, Monter/składacz okien, Pozostali malarze i pokrewni, Czyściciel pojazdów, Sortowacz surowców wtórnych, - po 2 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.¹⁷

W przypadku 45 pozostałych zawodów zgłoszono tylko jedno wolne miejsce pracy i miejsce aktywizacji zawodowej, tak więc nie możemy mówić tutaj o zdecydowanym deficycie siły roboczej.¹⁸

4.2 Zawody nadwyżkowe w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Największe nadwyżki zawodów (z pominięciem wartości zerowych) zaobserwowano w następujących grupach zawodowych:

¹⁷ Raport T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie sępoleńskim w 2011 r.

¹⁸ Tamże

Tabela 8. Zawody nadwyżkowe z uwzględnieniem liczby bezrobotnych i zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w powiecie sępoleńskim w 2011 r.

Kod zawodu	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów ($W_{n,II}^k$)	Średnia miesięczna liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w 2011 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2011 r.
941201	Pomoc kuchenna	0,8571	0,5000	0,5833
911207	Sprzątaczką biurową	0,7727	1,4167	1,8333
611306	Ogrodnik terenów zieleni	0,7500	0,2500	0,3333
341205	Pracownik socjalny	0,6667	0,1667	0,2500
712101	Dekarz	0,6154	0,6667	1,0833
834107	Operator maszyn rolniczych	0,6000	0,2500	0,4167
431101	Asystent do spraw księgowości	0,5714	0,3333	0,5833
341204	Opiekunka środowiskowa	0,5455	0,5000	0,9167
513101	Kelner	0,5217	1,0000	1,9167
233011	Nauczyciel języka niemieckiego	0,5000	0,0833	0,1667
233012	Nauczyciel języka polskiego	0,5000	0,1667	0,3333
233015	Nauczyciel matematyki	0,5000	0,0833	0,1667
235107	Pedagog	0,5000	0,1667	0,3333
321402	Technik dentystyczny	0,5000	0,0833	0,1667
441203	Listonosz	0,5000	0,0833	0,1667
722303	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	0,5000	0,0833	0,1667
832202	Kierowca samochodu dostawczego	0,5000	0,0833	0,1667
234201	Nauczyciel przedszkola	0,4000	0,1667	0,4167
331301	Księgowy	0,4000	0,5000	1,2500
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,4000	0,1667	0,4167
741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,4000	0,1667	0,4167
522301	Sprzedawca	0,3871	12,0000	31,0000
321301	Technik farmaceutyczny	0,3333	0,0833	0,2500
522103	Właściciel małego sklepu	0,3333	0,0833	0,2500
611403	Rolnik upraw mieszanych	0,3333	0,0833	0,2500
713303	Kominiarz	0,3333	0,0833	0,2500
722307	Operator obrabiarek skrawających	0,3333	0,0833	0,2500
742203	Monter sieci telekomunikacyjnych	0,3333	0,0833	0,2500
814206	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	0,3333	0,0833	0,2500
932101	Pakowacz	0,3333	0,4167	1,2500
621002	Robotnik leśny	0,2857	0,1667	0,5833

Źródło: Raport T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie sępoleńskim w 2011r..

Dane zawarte w tabeli 8 przedstawiają nadwyżkowe zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki najbliższym równowadze na rynku pracy tzn. 1. Najbliższe równowadze w 2011r. były następujące zawody:

- Pomoc Kuchenna – 0,8571 (średnio miesięcznie na 0,5000 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej przypadało 0,5833 bezrobotnych czyli pokrycie zapotrzebowania na pracę wyniosło 116,7%),
- Sprzątaczką biurową – 0,7727 (analogicznie 1,4167/1,8333 - pokrycie zapotrzebowania 129,4%),

- Ogrodnik terenów zieleni – 0,7500 (0,2500/0,3333, pokrycie zapotrzebowania na pracę 133,2%).

Była też grupa 261 zawodów gdzie wskaźnik nadwyżki zawodów był równy „0” tzn. nie wystąpiły wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w danym zawodzie, ale odnotowano pewną liczbę bezrobotnych posiadający taki zawód. Najliczniejsze w tej grupie były:

- Bez zawodu – Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych – 100.
  - Technik ekonomista – analogicznie 18,1667 bezrobotnych.
  - Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych – 7,1667 bezrobotnych.
  - Technik rolnik – 6,9167 bezrobotnych.
  - Technik żywienia i gospodarstwa domowego – 5,8333 bezrobotnych.
  - Technik informatyk – 5,1667 bezrobotnych.
  - Technik mechanik - 4,3333 bezrobotnych.
  - Technik hotelarstwa – 3,5833 bezrobotnych.¹⁹

4.3 Zawody zrównoważone w powiecie sępoleńskim w 2011r.

Według kryteriów przyjętych w *Zaleceniach metodycznych do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych* równowagę pod względem podaży siły roboczej i popytu na nią wykazują zawody, których wskaźnik $W_{n,l}^k$ waha się w granicach od 0,9 do 1,1. Wartość 1 zaobserwowano w 21 zawodach do których zaliczyć można m.in.:

- - Kierownik budowy.
- - Fizjoterapeuta.
- - Specjalista bankowości.
- - Archiwista.
- - Zaopatrzeniowiec.
- - Pozostali magazynierzy i pokrewni.
- - Drwal/pilarz drzew.
- - Operator obrabiarek sterowanych numerycznie.
- - Pozostali elektromechanicy i elektrycy.
- - Operator suwnic (suwnicowy).
- - Pomocnik piekarza.²⁰

¹⁹ Raport T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie sępoleńskim w 2011 r.

²⁰ Tamże.

5. ANEKS TABELARYCZNY

1. Największe grupy bezrobotnych według zawodów w powiecie sępoleńskim. Stan na koniec 2011 r.
2. Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011r.
3. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie sępoleńskim w 2011r.
4. Bezrobotni oraz struktura bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w powiecie sępoleńskim w 2011r.
5. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów w powiecie sępoleńskim w 2011 r.
6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej oraz struktura wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według rodzaju działalności gospodarczej w powiecie sępoleńskim w 2011 r.
7. Zawody deficytowe z uwzględnieniem liczby bezrobotnych i zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w powiecie sępoleńskim w 2011 r.
8. Zawody nadwyżkowe z uwzględnieniem liczby bezrobotnych i zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w powiecie sępoleńskim w 2011 r.